

بررسی مقایسه ای انگیزه پیشرفت تحصیلی در دانشجویان علوم پزشکی شیراز

عبدالرضا محمودی^{۱*}، فاطمه محمودی^۲، محمدصادق محمودی^۳، مریم شمسایی^۴

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۹/۱۷

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۱۲/۱۹

چکیده

زمینه و هدف: یکی از مهم‌ترین انگیزه‌های آدمی انگیزه پیشرفت می‌باشد که باعث عملکرد بهتر و موفقیت تحصیلی می‌شود و این خود شاخص مهمی برای سودمندی سیستم آموزش عالی می‌باشد.

روش بررسی: این مطالعه توصیفی-تحلیلی شامل دو قسمت می‌باشد. در قسمت اول که مقطعی است؛ به عنوان یک نمونه، ۳۲۳ دانشجو با روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای طی چند مرحله انتخاب شدند و به عنوان ابزار گردآوری اطلاعات از مقیاس استاندارد شده انگیزه پیشرفت هرمنس استفاده گردید. در قسمت کیفی، ۴۰ دانشجو که انگیزه آن‌ها کاهش پیدا کرده بود؛ با روش نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شدند و تعدادی سؤال شفاهی به روش مصاحبه از آن‌ها پرسیده شد و پاسخ‌های غالبشان، در قسمت بحث مورد استفاده قرار گرفت.

یافته‌ها: میانگین این انگیزه برابر با ۸۱/۷ با انحراف استاندارد ۹/۰۳ محاسبه گردید. فراوانی دانشجویان با انگیزه پایین برابر با ۱۵۱ (۴۶/۷ درصد) و فراوانی دانشجویان با انگیزه بالا برابر با ۱۷۲ (۵۳/۳ درصد) شد. نتایج، ارتباط آماری معناداری را بین میانگین این انگیزه با سن (۰/۱۸)، مقطع تحصیلی (۰/۳) و وضعیت تأهل (۰/۸۲) نشان نداد اما با جنسیت (۰/۰۳) و وضعیت سکونت (۰/۰۲) تفاوت آماری معناداری داشت.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج، اکثر دانشجویان با تفاوت اندکی، انگیزه بالایی داشتند که این کاملاً مطلوب نبوده و نیاز به مداخله‌های برنامه‌ریزی شده آموزشی دارد. این انگیزه در دختران و افراد ساکن منزل بالاتر بود. دلایل غالب برای کاهش این انگیزه شامل، فقدان انگیزه درونی کافی، نبود اوقات فراغت مناسب و کافی، مشکلات اقتصادی، ترس از آینده‌ی شغلی، نبود رابطه مناسب با اساتید، توجه ناکافی به عزت‌نفس آنان و جدایی از خانواده می‌شدند. پیشنهاد می‌شود که سیستم‌های آموزشی توجه بیشتری به فاکتورهای مؤثر بر انگیزه داشته باشند و راه‌حلهایی را برای رفع موانع آموزشی ارائه کنند.

کلمات کلیدی: انگیزه، انگیزه پیشرفت تحصیلی، دانشجویان علوم پزشکی

۱. نویسنده مسئول، دکتری فلسفه و کلام اسلامی، مرکز تحقیقات قرآن، حدیث و طب، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران. ar.mahmoudi313@yahoo.com

۲. دکتری روانشناسی، گروه روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه الزهراء س. تهران، ایران. fatemehmahmoodi1@yahoo.com

۳. کارشناسی ارشد روابط بین الملل، دانشگاه مفید قم، قم، ایران. Mahmoudi110m.s@gmail.com

۴. دکتری علوم سیاسی، مرکز تحقیقات قرآن، حدیث و طب، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران.

مقدمه

انگیزه پیشرفت، میل یا اشتیاق برای کسب موفقیت و شرکت در فعالیت‌های است که موفقیت در آن‌ها به کوشش و توانایی شخصی وابسته است و به عنوان یک پیش بینی کننده مهم برای عملکردهای شناختی از جمله پیشرفت تحصیلی مورد توجه قرار می‌گیرد. مطالعات انجام شده در باره‌ی انگیزه پیشرفت مبین این نکته اند که وقتی نیاز به پیشرفت در دانشجویان بیشتر است عملکرد آن‌ها بهتر می‌شود و هم چنین انگیزه بالای پیشرفت با تمایل به دستیابی به موفقیت و اسناد توانایی به خود همراه است. انگیزه پیشرفت بالا باعث افزایش برنامه ریزی، خود اثربخشی، تلاش و پایداری در موقعیت‌های سخت، اجتناب از شکست و کاهش خود ناتوان سازی می‌شود (۱ و ۲). انگیزه پیشرفت تحصیلی، تمایل فراگیر است به آن که کاری را در قلمرو خاصی به خوبی انجام دهد و عملکردش را به طور خودجوش ارزیابی کند. رفتارهایی که انگیزش تحصیلی را نشان می‌دهند عبارتند از پافشاری بر انجام تکالیف دشوار، سخت‌کوشی یا کوشش در جهت یادگیری در حد تسلط و انتخاب تکالیفی که به تلاش نیاز دارد (۳).

بر اساس پژوهش‌های پیشین، عوامل متعددی با پیشرفت تحصیلی دانشجویان مرتبط است. برخی پیشرفت تحصیلی را مرتبط با جنسیت (۱۱-۴)، نوع رشته تحصیلی و علاقه فرد (۱۲)، عزت نفس (۱۳)، میزان امید به آینده (۴)، سنوات تحصیلی (۱۴)، رضایت از عوامل آموزشی از جمله توانایی و علاقه مندی اساتید در امر تدریس، تشویق، توجه به رفتارهای فردی و نیز مناسب بودن برنامه درسی، توجه مسئولان دانشگاه به مشکلات، تجهیزات کمک آموزشی (۴) و استفاده از امکانات آموزشی و آزمایشگاهی (۱۵) می‌دانند. دسته‌ای از مطالعات به بررسی ارتباط پیشرفت تحصیلی با شرایط دانشگاه محل تحصیل پرداخته‌اند و تأثیر محیط آموزشی، اساتید و امکانات آموزشی را بر پیشرفت تحصیلی مورد بررسی قرار داده‌اند.

هم چنین مطالعات دیگری شرایط اقتصادی و اجتماعی به خصوص جایگاه شغلی و بازار کار را در پیشرفت تحصیلی دانشجویان مؤثر می‌دانند. ویژگی‌های فردی نظیر جنسیت، سن، تأهل، بومی یا خوابگاهی بودن دانشجوی (۲۰-۱۶) وضعیت اقتصادی (۴). عوامل روانشناسی از جمله افسردگی، استرس و سلامت روان را از جمله عوامل تأثیرگذار بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان ذکر شده است (۴۶-۴۴ و ۲۱).

پیشرفت تحصیلی دانشجویان پزشکی به رغم استعداد ذاتی و دستاوردهای تحصیلی قابل توجه، تحت الشعاع انگیزش تحصیلی قرار می‌گیرد که در مطالعه یوسفی و همکارانش اثبات شد بین انگیزش تحصیلی با معدل علوم پایه و معدل کل بالینی ارتباط مستقیم و معناداری وجود دارد؛ به علاوه بین سه مولفه‌ی رقابت جویی، کوشش، علاقه اجتماعی با معدل علوم پایه و کل بالینی هم بستگی مثبت دیده شد و در کل بیان شد که پیشرفت تحصیلی دانشجویان پزشکی مستلزم هماهنگی و تعامل بین ابعاد مختلف انگیزشی می‌باشد. (۳)

دانشجویانی که وارد رشته پزشکی می‌شوند انگیزه‌های مختلفی دارند که این انگیزه می‌تواند درونی (مانند علاقه به علم زیست شناسی و رشته پزشکی، کمک کردن به مردم و خواستار رقابت‌های فکری بودن) و یا بیرونی (مانند: فشار خانواده، کسب شهرت و خواسته‌های مالی) باشد (۳۰-۲۲). چنین به نظر می‌رسد که مشکل جذب فارغ التحصیلان پزشکی در بازار کار و در نتیجه آن کاهش امنیت شغلی و مسائل از این قبیل، از عوامل مؤثر در کاهش انگیزه دانشجویان پزشکی بوده (۳۸). امروزه نظام آموزشی در تمامی کشورهای جهان از اهمیت بالایی برخوردار است و تلاش می‌گردد تا در راستای ارتقای سطح کیفی و کمی آموزش عالی اقدامات مطلوبی صورت گیرد و از طرفی پیشرفت تحصیلی دانشجویان یکی از شاخص‌های مهم در ارزیابی کارایی نظام آموزش عالی است و تمام کوشش‌های این نظام در واقع برای جامه عمل پوشاندن به این

امر است بنابراین طی تحقیقاتی تلاش می‌شود تا بتوان عوامل موثر بر انگیزش تحصیلی و هم چنین داده‌های سودمندی برای برنامه ریزی آموزشی به دست آورد (۳۱). از آن جا که کیفیت انگیزه که خود باعث یادگیری عمیق و کوشش زیاد در فرد می‌شود؛ برای داشتن عملکرد تحصیلی خوب حائز اهمیت است (۳۲) و نبود انگیزه کافی باعث عدم تلاش مناسب برای رسیدن به موفقیت می‌شود (۵)، در حالیکه رسیدن به موفقیت تحصیلی برای دانشجویان پزشکی که در تامین سلامت افراد جامعه نقش اساسی را ایفا می‌کنند بسیار مهم تلقی می‌شود (۳۳ و ۳) و از طرف دیگر کاهش انگیزه یکی از بزرگ‌ترین مشکلات آموزشی می‌باشد که سالانه زبان‌های علمی، فرهنگی و اقتصادی زیادی را متوجه دولت‌ها، خانواده‌ها و خود فرد می‌کند و نظام آموزشی را با افت تحصیلی مواجه می‌سازد (۴)، بررسی عوامل افزایشدهنده و کاهشدهنده انگیزه مورد توجه می‌باشد که طبق مطالعاتی از جمله عوامل افزایشدهنده می‌توان به استقلال در امر یادگیری، بازخورد دادن شایستگی‌ها و قابلیت‌های دانشجویان و حمایت روحی از آنان اشاره کرد و از عوامل کاهشدهنده انگیزه می‌توان به کاهش امید به آینده، کاهش عزت نفس در فرد، کاهش کیفیت عوامل آموزشی، میزان درآمد کم خانواده و متأهل بودن فرد اشاره نمود (۳۴) و (۳۵). از طرفی پژوهشگران معتقدند که برای ایجاد رغبت و انگیزش، آموزش باید در فضای مناسب، با امکانات مطلوب و مرتبط با نیاز فراگیران ارائه شود (۱۷). مطالعات انجام شده در غرب، به طور گسترده‌ای پدیده انگیزش تحصیلی را مورد بررسی قرار داده‌اند. در ایران نیز کم و بیش به این پدیده توجه شده است (۳)، اما تاکنون مطالعات اندکی جهت بررسی تأثیر انگیزه بر عملکرد دانشجویان پزشکی انجام شده است (۳۲). از طرفی با توجه به نقش مهم پزشکان در تأمین و ارتقای سلامت افراد جامعه و با عنایت به خلأ موجود در خصوص انگیزش دانشجویان پزشکی، بررسی عوامل کاهشدهنده انگیزه‌ی پیشرفت

تحصیلی در دانشجویان پزشکی بسیار مهم تلقی می‌شود.

روش

مطالعه حاضر از نوع توصیفی-تحلیلی است. در این تحقیق به بررسی وضعیت انگیزش پیشرفت تحصیلی در دانشجویان پزشکی مقاطع تحصیلی مختلف دانشکده پزشکی شیراز پرداختیم. همچنین چگونگی ارتباط این انگیزه با متغیرهای مقطع تحصیلی، سن، جنسیت، وضعیت تأهل و وضعیت سکونت را مورد بررسی قرار دادیم. جامعه مورد مطالعه در این پژوهش شامل تمامی دانشجویان مقاطع مختلف تحصیلی دانشگاه علوم پزشکی شیراز در سال ۹۹-۹۸ بودند که با روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای مورد بررسی قرار گرفتند.

این پژوهش شامل دو بخش بود. در بخش اول، مطالعه از نوع مقطعی، گردآوری داده‌ها از طریق پرسشنامه و حجم نمونه ۳۲۳ نفر بود. در بخش دوم، مطالعه از نوع کیفی بود. در این قسمت از مطالعه، ۴۰ نفر از دانشجویان پزشکی از مقاطع مختلف بالینی (استیودنت، اکسترن و اینترن) و غیر بالینی (علوم پایه و فیزیوپات)، دختر و پسر، متأهل و مجرد، ساکن خوابگاه و یا منزل، در رده‌های سنی متفاوت به طور تصادفی انتخاب و مورد مصاحبه قرار گرفتند.

برای بررسی افراد در بخش مقطعی مطالعه و گردآوری داده‌ها از پرسشنامه مقیاس انگیزه پیشرفت هرمنس (۳۶) استفاده شد. ضریب پایایی محاسبه شده برای پرسشنامه به میزان ۰/۸۴ به دست آمد (۳۶). از طرفی در مطالعه حاضر نیز به روش آلفای کرونباخ، ضریب پایایی این پرسشنامه برابر با ۰/۸۱ بدست آمد. داده با استفاده از نرم افزار آماری SPSS تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها

دامنه سنی افراد مورد مطالعه ۲۷-۱۹ سال و میانگین آن برابر ۲۳/۰۸ بود. ۱۶۰ نفر (۴۹/۵ درصد) از حجم نمونه پسر و ۱۶۳ نفر

و در بازه سنی بیشتر از ۲۳ سال با فراوانی ۱۴۰ نفر، میانگین انگیزه پیشرفت تحصیلی ۸۰/۹ با انحراف استاندارد ۱۰/۰۷ محاسبه گردید. با توجه به نتیجه آزمون T تفاوت آماری معناداری بین میانگین انگیزش پیشرفت تحصیلی در دو رده سنی مورد بررسی در افراد مورد مطالعه، دیده نمی‌شود.

میانگین انگیزه پیشرفت تحصیلی در پسرها با فراوانی ۱۶۰ نفر، برابر با ۸۰/۲ با انحراف استاندارد ۹/۸۱ و این میانگین در دخترها با فراوانی ۱۶۳ نفر، برابر با ۸۳/۲ با انحراف استاندارد ۷/۹۲ می‌باشد. با توجه به نتیجه آزمون T تفاوت آماری معناداری بین دو متغیر جنسیت و انگیزش پیشرفت تحصیلی وجود دارد به این معنا که میانگین انگیزش پیشرفت تحصیلی به طور معنا داری در بین دخترها بیشتر از پسرها می‌باشد. با توجه به نتایج آزمون تحلیل واریانس یک طرفه، میانگین انگیزه پیشرفت تحصیلی در مقاطع مختلف تحصیلی تفاوت معناداری با هم ندارند.

(۵/۵۰ درصد) از آنان را دختران شامل می‌شدند. ۶۹ نفر (۴/۲۱ درصد) در مقطع علوم پایه، ۴۳ نفر (۳/۱۳ درصد) در مقطع فیزیوپات، ۷۵ نفر (۲/۲۳ درصد) در مقطع استیودنت، ۵۵ نفر (۱۷ درصد) در مقطع اکسترن و ۸۱ نفر (۱/۲۵ درصد) در مقطع اینترن، بودند. ۲۶۷ (۷/۸۲ درصد) آنان مجرد و ۵۶ نفر (۳/۱۷ درصد) آن‌ها متأهل بودند. ۱۸۷ نفر (۹/۵۷ درصد) ساکن خوابگاه و ۱۳۶ نفر (۱/۴۲ درصد) ساکن منزل بودند و میانگین انگیزه پیشرفت تحصیلی برابر با ۸۱/۷ با انحراف استاندارد ۹/۰۳ بود. با مقایسه نمرات هر یک از دانشجویان با میانگین انگیزه پیشرفت تحصیلی که برابر با ۸۱/۷ محاسبه گردید؛ از بین ۳۲۳ نفر فرد مورد مطالعه، فراوانی افراد با انگیزه پیشرفت تحصیلی پایین برابر با ۱۵۱ نفر (۷/۴۶ درصد) و فراوانی افراد با انگیزه پیشرفت تحصیلی بالا برابر با ۱۷۲ نفر (۳/۵۳ درصد) به دست آمد.

در بازه سنی کمتر از ۲۳ سال با فراوانی ۱۸۳ نفر، میانگین انگیزه پیشرفت تحصیلی ۸۲/۳ با انحراف استاندارد ۸/۱۱ محاسبه شد

سن	انگیزه	میانگین	انحراف استاندارد	مقدار آزمون (t)	سطح معناداری (p)
≤ ۲۳	۸۲/۳	۸/۱۱	۱/۳۲	۰/۱۸	
> ۲۳	۸۰/۹	۱۰/۰۷			

جنسیت	انگیزه	میانگین	انحراف استاندارد	مقدار آزمون (t)	سطح معناداری (p)
پسر	۸۰/۲	۹/۸۱	-۳/۰۲	۰/۰۰۳	
دختر	۸۳/۲	۷/۹۲			

مقطع تحصیلی	انگیزه	میانگین	انحراف استاندارد	مقدار آزمون (f)	سطح معناداری (p)
علوم پایه	۸۱/۶	۷/۸۲	۱/۱۸	۰/۳	
فیزیوپات	۸۲/۹	۷/۷۸			
استیودنت	۸۳	۷/۴۴			
اکسترن	۷۹/۹	۸/۲۴			
اینترن	۸۱/۱	۱۱/۹۲			

وضعیت تأهل	انگیزه	میانگین	انحراف استاندارد	مقدار آزمون (t)	سطح معناداری (p)
مجرد	۸۱/۶	۹/۲۴	-۰/۲۲	۰/۸۲	
متأهل	۸۱/۹	۷/۹۶			

وضعیت سکونت	انگیزه	میانگین	انحراف استاندارد	مقدار آزمون (t)	سطح معناداری (p)
ساکن خوابگاه	۸۰/۴	۸/۹۳	-۳/۰۶	۰/۰۰۲	
ساکن منزل	۸۳/۵	۸/۸۷			

کلیدی را در موفقیت دانشجویان بازی می‌کند و از طرفی موفقیت دانشجویان پزشکی که نقش خطیری را در جامعه بازی می‌کنند، باید به بررسی هرچه بهتر علل کاهش انگیزه پیشرفت تحصیلی در دانشجویان پزشکی پرداخته و راهبردهایی برای مدیریت آن بیابیم. Hodgel و Harris به این نتیجه رسیدند که بی‌انگیزگی تحصیلی در بین دانشجویان به صورت یک اپیدمی نامرئی درآمده است (۳۷). در مطالعه ای دیگر برای بررسی وضعیت انگیزه تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گلستان به این نتیجه رسیدند که ۵۳/۳ درصد از دانشجویان دارای انگیزه تحصیلی بالاتر از میانگین و وضعیت نسبتاً مطلوب بود (۵). هم چنین در مطالعه ای دیگر، میانگین نمره کل عوامل مرتبط با انگیزه دانشجویان پزشکی اندکی بالاتر از حد متوسط قرار داشت و از نظر عوامل مرتبط با انگیزه درونی نسبت به عوامل مرتبط با انگیزه بیرونی، در شرایط بهتری قرار داشتند (۳۸). رضانی و همکارانش نیز در سال ۱۳۸۸ مطالعه ای برای بررسی میزان انگیزه تحصیلی و عوامل مرتبط با آن در دانشجویان علوم پزشکی زابل انجام دادند که به این نتیجه دست یافتند که دانشجویان از وضعیت انگیزش تحصیلی متوسطی برخوردارند (۳۹). در مطالعه ای دیگر بر روی سطح انگیزش تحصیلی در دانشجویان پزشکی شیراز و فاکتورهای تأثیرگذار بر آن که توسط کاووسی پور و همکارانش در سال ۲۰۱۴ انجام شد؛ مشخص شد که سطح انگیزه تحصیلی در این

مقایسه میانگین انگیزه پیشرفت تحصیلی در مقاطع مختلف تحصیلی در نمودار زیر آورده شده است. نتایج به دست آمده نشان داد که میانگین انگیزه پیشرفت تحصیلی در افراد مجرد با فراوانی ۲۶۷ نفر، برابر با ۸۱/۶ با انحراف استاندارد ۹/۲۴ و این میانگین در افراد متأهل با فراوانی ۵۶ نفر، برابر با ۸۱/۹ با انحراف استاندارد ۷/۹۶ می‌باشد. با توجه به نتیجه آزمون T، تفاوت معناداری بین این دو متغیر وجود ندارد و به عبارتی میانگین انگیزه پیشرفت تحصیلی در افراد مجرد و متأهل یکسان می‌باشد. میانگین انگیزه پیشرفت تحصیلی در افراد ساکن خوابگاه با فراوانی ۱۸۷ نفر، برابر با ۸۰/۴ با انحراف استاندارد برابر با ۸/۹۳ و این میانگین در افراد ساکن منزل با فراوانی ۱۳۶ نفر، برابر با ۸۳/۵ با انحراف استاندارد برابر با ۸/۸۷ محاسبه گردید. با توجه به نتیجه آزمون T، بین این دو متغیر اختلاف آماری معناداری وجود دارد و به عبارتی میانگین انگیزه پیشرفت تحصیلی در افراد ساکن منزل بالاتر از افراد ساکن خوابگاه می‌باشد.

نتیجه‌گیری

با توجه به نتایج پژوهش، فراوانی افراد با انگیزه پیشرفت تحصیلی بالا بیشتر از فراوانی افراد با انگیزه پیشرفت تحصیلی پایین بود. با توجه به اینکه تفاوت زیادی بین تعداد افراد با انگیزه بالا و پایین وجود ندارد، انگیزه پیشرفت تحصیلی نقش

سعی می‌کنند فهم و درک خود را در کاری که انجام می‌دهند توسعه بخشند در حالیکه پسرها تمایل دارند بهتر از دیگران به نظر بیایند و حس رقابت‌جویی بیشتری نسبت به دخترها دارند و به نظر می‌آید به همین دلیل است که در مطالعه‌ی ما دخترها امتیاز انگیزشی بیشتری را نسبت به پسرها کسب نمودند. هم سو با مطالعه‌ی حاضر، مطالعه‌ی شکیبایی و همکاری در سال ۱۳۸۴ بر روی انگیزش تحصیلی دانشجویان پزشکی در مقاطع مختلف تحصیلی، نشان داد که میزان انگیزه در دانشجویان دختر بیشتر از دانشجویان پسر می‌باشد. (۳۸) هم چنین در مطالعه‌ی Kusurkar و همکارانش در سال ۲۰۰۹ نشان داده شد که جنسیت به میزان کمی بر روی انگیزه تحصیلی تاثیرگذار است و به طور کلی دانشجویان دختر در این مطالعه امتیاز انگیزشی بیشتری را نسبت به دانشجویان پسر کسب کردند. (۴۱) در مطالعات دیگری نیز مشخص گردید که دختران انگیزه تحصیلی به خصوص انگیزه درونی بالاتری نسبت به پسرها دارند. (۹-۵) از سوی دیگر، یوسفی، قاسمی و فیروزنیا در سال ۱۳۸۸ مطالعه‌ی ای را با هدف بررسی نقش انگیزش تحصیلی در پیشرفت تحصیلی دانشجویان پزشکی اصفهان انجام دادند و نتیجه حاصل شده نشان داد که انگیزش گرایش به کوشش و رقابت‌جویی در دانشجویان پسر بالاتر از دختران است. از سوی دیگر مولوی و همکارانش در سال ۱۳۸۶ در مطالعه‌ی خود برای بررسی عوامل موثر در کاهش انگیزه تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اردبیل، به این نتیجه دست یافتند که جنسیت اثری بر انگیزه تحصیلی ندارد که این خود می‌تواند به این دلیل باشد که در این مطالعه ۱۲۰۰ دانشجوی علوم پزشکی را در ابتدا با آزمون مک اینرنی به دو گروه ۱۲۰ نفره‌ی با انگیزه و بی انگیزه به عنوان نمونه‌ی خود تقسیم نمودند و هم چنین برای بررسی این افراد از پرسشنامه و روش‌های آماری متفاوتی نسبت به مطالعه‌ی ما، استفاده کردند (۴).

دانشجویان بالاتر از حد متوسط قرار دارد. (۲) یکی از متغیرهای مورد بررسی در این مطالعه سن می‌باشد که رابطه بین انگیزه پیشرفت تحصیلی با سن دانشجویان را مورد بررسی قرار دادیم. نتایج به دست آمده نشان داد که تفاوت آماری معناداری بین سن و میانگین انگیزه پیشرفت تحصیلی وجود ندارد و به عبارتی دیگر تفاوت معناداری بین میانگین انگیزه پیشرفت تحصیلی در دو گروه سنی مورد بررسی در افراد مورد مطالعه وجود نداشت. هم سو با یافته‌های ما ogundokun و Adeyemo نیز در سال ۲۰۱۰ در مطالعه‌ی خود به این نتیجه رسیدند که سن با انگیزه ارتباط معناداری ندارد (۴۰). از طرفی در مطالعه‌ی Rashmikusurkar و همکارانش در سال ۲۰۰۹، سن به عنوان بزرگ‌ترین عامل پیش‌بینی‌کننده انگیزه در دانشجویان پزشکی بیان شد و نشان داده شد که با افزایش سن و میزان بلوغ انگیزه در فرد نیز افزایش می‌یابد (۴۱). همچنین نادری و همکارانش در سال ۲۰۰۹ در مطالعه‌ی ای سن را به عنوان یک متغیر مهم در یادگیری ذکر کرده اند و وجود ارتباط مثبت بین سن و موفقیت تحصیلی را تأیید نموده اند. (۴۲) و در مطالعه روحی و آسایش و چندین مطالعه دیگر نیز این نتیجه حاصل شد که بین بی انگیزگی و سن ارتباط مستقیم و معناداری وجود دارد و با افزایش سن نمره‌ی کل انگیزه تحصیلی دانشجویان کاهش می‌یابد (۹-۵). تفاوت در نتیجه این مطالعات با مطالعه‌ی حاضر می‌تواند به این دلیل باشد که در این مطالعات انگیزه تحصیلی در دانشجویان رشته‌های مختلف مورد بررسی قرار گرفته است در حالیکه در این مطالعه ما فقط به بررسی انگیزه تحصیلی در دانشجویان رشته‌ی پزشکی پرداخته‌ایم.

همچنین یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد نشان داد که میانگین انگیزه پیشرفت تحصیلی به طور معناداری در دخترها بیشتر از پسرها می‌باشد. این تفاوت می‌تواند به این دلیل باشد که دختران بیشتر از پسران به یادگیری توجه دارند و بیشتر

متغیر بعدی در مطالعه‌ی حاضر مقطع تحصیلی می‌باشد و در این بررسی به این نتیجه دست یافتیم که بین این متغیر و انگیزه پیشرفت تحصیلی در دانشجویان مورد مطالعه ارتباط معناداری وجود ندارد و در واقع می‌توان این گونه بیان کرد که میزان انگیزه در دانشجویان قبل از ورود به بیمارستان در مقایسه با میزان انگیزه در آن‌ها بعد از ورود به بیمارستان، تغییر چشمگیری پیدا نکرده است. هم سو با یافته‌های ما کاووسی پور و همکارانش در سال ۲۰۱۴ با انجام پژوهشی بر روی دانشجویان پزشکی شیراز به این نتیجه رسیدند که با گذشت سال‌های تحصیلی در رشته‌ی پزشکی، از میزان انگیزه تحصیلی این دانشجویان، کاسته نمی‌شود. (۲) از طرفی از جمله یافته‌های دیگر مطالعات این است که با افزایش سنوات تحصیلی، میزان انگیزه دانشجویان پزشکی کم‌تر می‌شود و این کاهش در ارتباط با نگرش منفی و رفتاری است که خود منجر به موفقیت مورد نظر نخواهد شد (۱۴). هم چنین شکیبایی و همکارانش در سال ۱۳۸۴ در مطالعه‌ی خود به این نتیجه رسیدند که با افزایش سنوات تحصیلی و تغییر مقطع دانشجویان پزشکی میزان انگیزه به طور کلی در آنان کاهش می‌یابد که این می‌تواند به این دلیل باشد که در این مطالعه انگیزه به دو دسته‌ی بیرونی و درونی با متغیرهای مورد سنجش مربوط به هر کدام، تقسیم بندی شد (۳۸).

متغیر دیگر ما در این مطالعه وضعیت سکونت می‌باشد. نتایج به دست آمده نشان داد که بین متغیر وضعیت سکونت و میانگین انگیزه پیشرفت تحصیلی در مطالعه حاضر اختلاف آماری معناداری وجود دارد و به عبارت دیگر اثبات شد که میانگین این انگیزه در افراد ساکن منزل بالاتر از افراد ساکن خوابگاه می‌باشد و این خود می‌تواند به این دلیل باشد که افراد ساکن خوابگاه به دلیل یک سری از مسائل و مشکلات همچون دوری از خانواده، قرار گرفتن در محیط و شرایط متفاوت و سایر مشکلات پیش آمده در خوابگاه مانند شلوغی خوابگاه و عدم

تغذیه مناسب و غیره، دچار افت انگیزه پیشرفت تحصیلی شده اند. هم سو با یافته‌ی ما، چنگیزی آشتیانی و همکارانش در سال ۱۳۸۸ برای بررسی فراوانی افت تحصیلی و برخی از عوامل موثر بر آن از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اراک، به این نتیجه رسیدند که اکثر دانشجویان ناموفق از افرادی بودند که غیر بومی و ساکن خوابگاه بودند و دور از خانواده‌ی خود زندگی می‌کردند. (۲۰) از سویی دیگر در مطالعه‌ی رضانی و همکارانش در سال ۱۳۸۸ بر روی میزان انگیزه تحصیلی و عوامل مرتبط با آن در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی زابل، این نتیجه حاصل شد که بین میزان انگیزه دانشجویان و متغیرهای دموگرافیک مانند وضعیت سکونت اختلاف آماری معنی داری وجود ندارد. (۳۹) هم چنین در مطالعه‌ی خزاعی و همکارانش در سال ۱۳۸۶ که برای بررسی ویژگی‌های فردی و تحصیلی دانشجویان پزشکی ناموفق در مقایسه با دانشجویان موفق در دانشکده پزشکی کرمانشاه انجام گرفت؛ مشاهده گردید که در دو گروه مورد مطالعه بین وضعیت سکونت در خوابگاه و منزل اختلاف آماری معناداری وجود ندارد. شاید دلیل مشاهدات متفاوت این مطالعه در این باشد که این مطالعه از نوع مورد شاهده‌ی می‌باشد و دو گروه دانشجویان مشروط و به تعداد برابر دانشجویان فاقد مشروطی را مورد بررسی قرار داده است. (۴۳)

متغیر دیگر مورد بررسی در مطالعه‌ی ما وضعیت تأهل می‌باشد که نتایج حاصل از این مطالعه نشان داد که اختلاف آماری معناداری بین متغیر وضعیت تأهل و میانگین انگیزه پیشرفت تحصیلی وجود ندارد و در واقع اثبات شد که میانگین این انگیزه در افراد متأهل و مجرد یکسان می‌باشد. هم سو با این یافته در مطالعه‌ی رضانی و همکارانش در سال ۱۳۸۸ که در زابل انجام گرفت بین میزان انگیزه تحصیلی دانشجویان و وضعیت تأهل اختلاف آماری معناداری مشاهده نگردید. (۳۹) از طرف دیگر در مطالعه‌ی مولوی و همکارانش در سال ۱۳۸۶ بر

واقع شده است. با توجه به نتایج به دست آمده می‌توان بیان کرد که برنامه آموزشی و محیط آموزشی مناسب می‌تواند بر رضایت از تحصیل در دانشجویان و هم چنین بهبود انگیزه و امید آن‌ها نسبت به آینده‌ی خود و از طرفی کاهش اضطراب و نگرانی در آن‌ها، تاثیر مثبت داشته و در نتیجه باعث انگیزه یافتن و پیشرفت تحصیلی آنان شوند. از سویی دیگر اهمیت دادن به یادگیری در دانشجویان و تشویق شدن آن‌ها توسط اساتید و رابطه‌ی خوب اساتید با آن‌ها و هم چنین رعایت احترام و افزایش عزت نفس دانشجویان، می‌تواند تاثیر بسیار مطلوبی در بهبود انگیزه تحصیلی و پیشرفت آنان داشته باشد. از سویی دیگر در مطالعات صورت گرفته بیان شده که کاهش انگیزه تحصیلی علاوه بر اینکه امکان دستیابی به موفقیت را کم می‌کند؛ مشکلات فردی و اجتماعی متعددی را به دنبال دارد و می‌تواند برای فرد اضطراب، فشار، افسردگی و سایر اختلالات روانی را به همراه آورد. (۴۸ و ۱) هم چنین طی مطالعاتی که به تحقیق و بررسی ارتباط بین عوامل روانشناسی و پیشرفت تحصیلی دانشجویان پرداخته شده است؛ افسردگی، اضطراب، استرس و سلامت روان را از جمله عوامل تأثیرگذار بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان معرفی کرده اند. (۴۴-۴۶ و ۲۱)

در مطالعه‌ی زارعی و همکارانش در سال ۱۳۹۰ از جمله عوامل موثر بر کاهش انگیزه و میل به ادامه‌ی تحصیل در دانشجویان، کاهش تشویق توسط اساتید و گروه مربوطه ذکر شده اند و بیان شد که در یک گروه آموزشی، استاد راهنما و مدیر گروه نقش مهمی در برنامه ریزی برای پیشرفت تحصیلی دانشجویان دارند که انتخاب نادرست این افراد می‌تواند اثرات نامطلوبی بر موفقیت تحصیلی دانشجویان داشته باشد؛ هم چنین اظهار داشتند که این موضوع می‌تواند برای معاونت آموزشی دانشگاه‌ها به عنوان زنگ خطری باشد. (۳۱) هم چنین در مطالعه‌ی جبرائیلی و همکارانش در سال ۱۳۹۰ عدم ایجاد انگیزه و رابطه‌ی ضعیف بین استاد و دانشجو از جمله عوامل موثر بر

روی عوامل موثر در کاهش انگیزه تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اردبیل، متأهل بودن دانشجویان از عوامل عمده کاهش انگیزه تحصیلی دانشجویان، به شمار آمد که شاید دلیل این تفاوت در این باشد که در این مطالعه ۱۲۰۰ فرد تحت مطالعه در رشته‌های علوم پزشکی در ابتدا توسط آزمون مک ایبرنی به دو گروه ۱۲۰ نفره‌ی با انگیزه و بی انگیزه تقسیم بندی شدند. (۴)

در مرحله بعد از بررسی پرسشنامه‌ای، بر آن شدیم تا دلایل کاهش انگیزه پیشرفت تحصیلی را در دانشجویان پزشکی شیراز جویا شویم و هم چنین راه حل برطرف کردن این علل را تا حدودی بیان نمودیم. در مطالعه‌ی حاضر پس از انجام مصاحبه و یافتن افرادی که دچار کاهش انگیزه پیشرفت تحصیلی شده بودند؛ در مورد علل این افت انگیزه از آن‌ها سوال شد. بیشتر دانشجویانی که در مقطع قبل از بالینی یعنی علوم پایه و فیزیوپاتولوژی مشغول به تحصیل بودند از حجم زیاد مطالب و هم چنین فشرده بودن برنامه کلاسی و امتحانات خود، شاکی بودند و اظهار می‌کردند که اوقات فراغت کافی ندارند. از سویی دانشجویان مقطع بالینی (استیودنت، اکسترن و اینترن) به خصوص اکسترن‌ها و اینترن‌ها از فشردگی کشیک‌های خود و نداشتن وقت کافی برای استراحت و اوقات فراغت و هم چنین نبود فرصت کافی برای مطالعه، شاکی بودند. وجود این شرایط باعث شده بود آن‌ها دچار اضطراب و نگرانی شوند و از سویی به این دلیل که نمی‌توانستند با مطالعه‌ی کافی اطلاعات بیشتری را به دست آورند و یا نمره‌های پایینی در امتحاناتشان کسب می‌کردند؛ دچار نومیدی شده بودند و در واقع امیدشان نسبت به آینده کم شده بود. هم چنین افراد مورد بررسی بیان داشتند که به اندازه‌ی کافی توسط اساتید خود تشویق و ترغیب نمی‌شوند و به خصوص دانشجویان مقطع بالینی از یکسری رفتارهای اساتید و کادر درمانی اظهار ناراحتی کرده و احساس می‌کردند عزت نفس و احترام آن‌ها مورد بی‌توجهی

افت تحصیلی دانشجویان استعداد درخشان ذکر شده اند (۴۹). دانشجویان از جمله علل دیگر کاهش انگیزه پیشرفت تحصیلی، مشکلات اقتصادی و حقوق کم خود را ذکر کردند؛ به خصوص پسران متأهل که علاوه بر تامین مخارج خود، عهده دار امور مالی خانواده نیز بودند. هم چنین ترس از آینده‌ی شغلی و میزان درآمد در آینده و نیز نحوه‌ی ارتباط بین پزشک و مردم و اعتماد مردم به پزشکان که رو به کاهش می‌باشد؛ از جمله عوامل کاهش انگیزه پیشرفت تحصیلی در دانشجویان، بیان شدند. از طرفی در مطالعه‌ی هافمن در سال ۱۹۸۹ فقر، محرومیت اقتصادی و پر جمعیت بودن خانواده، در کاهش انگیزه یادگیرندگان موثر دانسته شده است. (۵۰) در مطالعه‌ی مولوی و همکارانش در سال ۱۳۸۶ نیز از جمله عوامل موثر بر انگیزه تحصیلی و موفقیت دانشجویان، وضعیت اقتصادی ذکر شده است؛ به این معنا که اطمینان داشتن از تامین امکانات مادی در میزان انگیزه تحصیلی دانشجویان موثر می‌باشد. (۴) هم چنین در مطالعه‌ی Borracci و همکارانش در سال ۲۰۱۱ بیان شد که شاگرد اول‌ها از جمله کسانی بودند که نیازهای مالی آن‌ها توسط والدینشان برطرف می‌شد. (۳۳)

در مطالعاتی دیگر شرایط اقتصادی و اجتماعی به خصوص جایگاه شغلی و بازارکار در پیشرفت تحصیلی دانشجویان موثر دانسته شده است. (۲۰-۱۶) در طی تحقیقی دیگر مشخص شد که بازار کار و وضعیت اشتغال در کشور در کاهش علاقه مندی به رشته تحصیلی و افت تحصیلی موثر است. (۵۱)

اکثر افراد خوابگاهی یکی از دلایل کاهش انگیزه درس خواندن و پیشرفت کردن خود را دور بودن از خانواده و زندگی کردن در خوابگاه می‌دانستند. آن‌ها از وضع تغذیه و خواب خود ناراضی بودند و یکسری از مسائل پیش آمده در خوابگاه مانند بحث‌های صورت گرفته با هم‌اتاقی‌ها و ناظمان خوابگاه و نبود افراد قابل اطمینان برای درمیان گذاشتن مشکلاتشان با آن‌ها، باعث ناراحتی و نارضایتیشان شده بود. بنابراین می‌توان با بهبود

شرایط خوابگاه‌ها و گماشتن افراد دلسوز و قابل اعتماد در آن‌ها، به بهبود انگیزه پیشرفت تحصیلی و در نتیجه موفقیت دانشجویان، کمک نمود. هم سو با این یافته در مطالعه‌ی رودباری و اصل مرز در سال ۲۰۱۱ بر روی عوامل مؤثر در پیشرفت تحصیلی دانشجویان پزشکی زاهدان، بیان شد که هرچه شرایط خوابگاه بهتر باشد می‌تواند بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان تاثیر مثبتی داشته باشد. (۱۹)

از دیگر دلایل کاهش انگیزه پیشرفت تحصیلی نبود اوقات فراغت کافی و هم چنین مناسب و مفید برای دانشجویان، ذکر شد و در مقابل کاهش انگیزه نیز می‌تواند سبب روی آوردن به تفریحات ناسالم گردد. به همین دلیل عده‌ای از دخترها برای فرار از تنهایی و پر کردن اوقات فراغت خود، در مسیرهای اشتباه احساسی قدم گذاشته و از شکست‌های عاطفی بعد از آن رنج می‌بردند. از سوی دیگر بیشتر پسرها نیز برای اوقات فراغتشان راه‌های اشتباهی هم چون روابط نامشروع جنسی و استعمال سیگار و الکل را در پیش گرفته بودند. بنابراین برای بهبود این اوضاع می‌بایست تفریحات سالم و مناسبی برای دانشجویان در نظر گرفته شود و آن‌ها بتوانند به راحتی مشکلات و مسائلشان را با مسئولین مربوطه در میان بگذارند و با سعی در برطرف نمودن مشکلاتشان به آن‌ها نشان داد که مسائلشان مورد اهمیت و توجه واقع می‌شود. هم چنین می‌توان از مشاورین خبره و قابل اعتماد برای حضور در کلاس‌ها و درمیان گذاشتن و حل مشکلات دانشجویان، دعوت به عمل آید و کلاس‌هایی در مورد برنامه ریزی و مسائل زندگی و اعتقادی همراه با آزادی بیان در آن‌ها، برگزار گردد. هم چنین با فراهم کردن زمینه ازدواج برای دانشجویان مجرد نیز می‌توان به آن‌ها کمک کرد.

طبق مطالعه مظلومی و همکارانش در سال ۲۰۱۰ نشان داده شد که وضعیت استعمال سیگار، مصرف الکل، درگیری فیزیکی، رفتار پر خطر جنسی و تماشای فیلم غیر اخلاقی، با

حائز اهمیت است و از طرفی موفقیت تحصیلی هم در زمینه علمی و هم در زمینه کسب مهارت‌ها، در دانشجویان پزشکی که در تامین سلامت جامعه نقش مهمی را ایفا میکنند؛ بسیار قابل توجه می‌باشد؛ بهتر است برای بررسی میزان انگیزه پیشرفت تحصیلی در دانشجویان پزشکی سراسر کشور نیز تحقیقاتی صورت گیرد و در جهت فهم و سپس رفع علل کاهش این انگیزه، تلاش شود. هم چنین نتایج به دست آمده از این مطالعه می‌تواند در تحقیقات دیگر مورد استفاده قرار گیرد و اطلاعات بیشتر و مفیدتری حاصل گردد تا بتواند مورد استفاده در دانشگاه‌های علوم پزشکی سرتاسر کشور و هم چنین اداره کل آموزش و پرورش قرار گیرند و این چنین بتوان از کاهش انگیزه در دانشجویان و عواقب آن، جلوگیری نمود.

از جمله محدودیت‌های این مطالعه، عدم همکاری عده‌ای از دانشجویان برای پرکردن پرسشنامه و شرکت در مصاحبه بود. از طرفی دیگر آیت‌های دیگری نیز می‌توانند مورد مطالعه قرار گیرند که با توجه به محدودیتی که در پرسش‌های خود چه در پرسشنامه و چه در بخش شفاهی و هم چنین محدودیت زمانی که داشتیم؛ نتوانستیم همه موارد را مورد بررسی قرار دهیم و از طرفی در این مطالعه انگیزه را به دو بخش درونی و بیرونی تقسیم بندی نکردیم که امید آن است در ادامه‌ی این تحقیق مطالعاتی در جهت کامل نمودن و بررسی هرچه بیشتر این موارد، صورت گیرد.

منابع

۱. هاشمی، ملیحه سادات. بررسی رابطه سهل انگاری تحصیلی و مکانیزم‌های دفاعی با انگیزش پیشرفت دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اصفهان. [پایان نامه]. اصفهان: دانشکده روان شناسی و علوم تربیتی دانشگاه علامه طباطبایی، خرداد ۱۳۹۱.
۲. یوسفی، علی رضا؛ قاسمی، غلام رضا؛ فیروزنیا، سمانه. ارتباط انگیزش تحصیلی با پیشرفت تحصیلی دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان. مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی.

انگیزش تحصیلی همبستگی معناداری دارند و در این خصوص بیان شد که در صورت پایین بودن انگیزه تحصیلی، افراد اوقات فراغت خود را با رفتارهای پر خطر بهداشتی و تفریحات بعضا ناسالم پر می‌کنند که اغلب آسیب‌های حسی و روانی زیادی را متوجه آن‌ها می‌سازد به طوریکه تلاش برای شناسایی میزان انگیزش تحصیلی و انجام اقداماتی در جهت کاهش خسارت ناشی از کاهش انگیزه تحصیلی و ارائه راهبردها، مستلزم تحقیقات بسیار زیادی در این زمینه است (۵۲).

همچنین از دیگر عوامل کاهنده‌ی انگیزه در دانشجویان این بود که قابلیت‌ها و شایستگی‌های آنان به خوبی بازخورد داده نمی‌شد و استقلال کافی را برای انجام کارهایشان نداشتند و همین امر باعث شده بود که احساس مفید بودن و خود کارآمدی در آن‌ها کاهش یابد و به دنبال آن انگیزه‌شان برای پیشرفت و موفقیت نیز کاهش یافته بود. بنابراین بهتر است که با اهمیت دادن و توجه به خود کارآمدی و نقش مهم دانشجویان پزشکی، انگیزه پیشرفت تحصیلی را در آنان افزایش دهیم. طی مطالعاتی نیز اظهار گردید که افزایش خود کارآمدی با هدف‌گزینی بهتر، تلاش بیشتر، استفاده از راهکارهای مناسب تر و عملکرد بهتر در انجام تکالیف ارتباط دارد. هم چنین میزان خود تنظیمی در بین دانشجویان با انگیزه، بیشتر از دانشجویان بی انگیزه است؛ به عبارت دیگر دانشجویان با انگیزه، در یادگیری، بیشتر به توانایی و خود کارآمدی خویش اعتقاد دارند بنابراین پیشرفت تحصیلی با افزایش خود کارآمدی رابطه مثبت دارد (۴۸ و ۴). همچنین نتایج مطالعه روحی و همکارانش حاکی از این بود که باورهای دانشجویان در مورد توانایی‌های خود برای انجام کارها با انگیزه تحصیلی آن‌ها ارتباط مثبت و معناداری دارد و بهبود خود کارآمدی می‌تواند سبب بهبود انگیزه تحصیلی دانشجویان شود (۵۴).

پیشنهادات و محدودیت‌ها

از آن جا که انگیزه پیشرفت تحصیلی برای موفقیت دانشجویان

- level in students of Shiraz University of Medical Sciences and its influential factors. *J Adv Med Educ Prof.* 2015;3(1):26-32.
6. Bahrani M. A study of secondary students' academic motivation and the predictive factors. *Journal of Social Sciences & Humanities of Shiraz University.* 2005;22(4):104-15.
7. Gottfried AE, Fleming JS, Gottfried AW. Continuity of academic intrinsic motivation from childhood through late adolescence: A longitudinal study. *J Educ Psychol.* 2001;93(1):3-13.
8. Lumsden LS. Student Motivation To Learn. . ERIC Digest [Cited 28 Feb 2012] Available from: <http://www.eric.gov/PDFS/ED370200pdf> [Internet]. 1994; (92).
9. Rogers CG, Galloway D, Armstrong D, Leo E. Gender differences in motivational style: a comparison of measures and curriculum area. *Br J Educ Psychol.* 1998;68(2):189-202.
10. Cerezo Rusillo MT, Casanova Arias PF. Gender differences in academic motivation of secondary school students. *Rev Electron Investig Psicoeduc Psigopedag.* 2004;2(1):97-112.
11. Pokay P, Blumenfeld PC. Predicting achievement early and late in the semester: The role of motivation and use of learning strategies. *J educ psychol.* 1990;82(1):41-50.
12. Hejazi Y. Factors Contributing to the Students' selection for Agricultural College. *Iranian Agricultural Extension and Education Journal.* 2006;2(1):41-54.
13. Korman AK. Locus of control current trend in theory and research. 1st ed. Erlbaum: academic press; 1996.203-5 P.
14. Lefraneois Guy R. psychology for teaching. 10th ed. Boston: Allyn and Bacon; 2004. 10-15 P.
- بهار ۱۳۸۸؛ ۱۹(۱): ۷۹-۸۵
۴. مولوی، پرویز؛ رستمی، خلیل؛ فدایی نائینی، علیرضا؛ محمدنیا، حسین؛ رسول زاده، بهزاد. بررسی عوامل مؤثر در کاهش انگیزه تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اردبیل. *مجله علمی سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران.* ۱۳۸۶؛ ۲۵(۱): ۵۳-۵۸.
۵. روحی، قنبر؛ آسایش، حمید. وضعیت انگیزه تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گلستان. *مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی.* ۱۳۹۱؛ ۱۲(۳): ۱۵۲-۹.
۳۱. زارعی، جواد؛ عزیزی، احمد؛ کاظمی؛ اعظم. بررسی عوامل مؤثر بر کاهش میل به ادامه تحصیل در دانشجویان مقطع کارشناسی دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز (۱۳۹۰). *مجله توسعه آموزش در علوم پزشکی.* ۱۳۹۳؛ ۷(۱۵): ۴۹-۵۹.
۳۸. شکیبایی، داریوش؛ ایران فر، شیرین؛ منتظری، نصرت اله؛ رضایی، منصور؛ یاری، ناهید. میزان انگیزه دانشجویان پزشکی نسبت به رشته خود در مقاطع مختلف تحصیلی. *طب و تزکیه.* ۱۳۸۴، ۴(۵۷): ۱۰-۱۵.
۴۳. خزاعی، مظفر؛ رضایی، منصور؛ خزایی، صدیقه. بررسی ویژگی‌های فردی و تحصیلی دانشجویان پزشکی ناموفق در مقایسه با دانشجویان موفق. *مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی سمنان.* ۱۳۸۶؛ ۹(۲): ۸۷-۹۲.
۵۰. سیف علی اکبر. روانشناسی یادگیری. چاپ پنجم. تهران: انتشارات آگاه. ۱۳۸۱: ۱۲۵-۱۲۰.
۵۲. مظلومی، سید سعید؛ احرامپوش، محمدحسن؛ ثروت، فرخ لقا؛ عسکر شاهی، محسن. بررسی میزان انگیزش تحصیلی و ارتباط آن با رفتارهای پرخطر بهداشتی در دانشجویان پسر. *مجله علمی پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد ویژه نامه همایش رفتارهای پرخطر.* ۲۰۱۰؛ ۱۸(۳): ۱۸۴-۱۹۰.
۵۳. بحرانی، محمود. بررسی رابطه انگیزش تحصیلی و عادات مطالعه بر روی نمونه‌ای از دانش‌آموزان متوسطه شیراز. *علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز.* ۱۳۷۸؛ ۱۵(۱): ۱۱۴-۲۶.
۸۲. رضانی، عباسعلی؛ هدایتی، سید پوریا؛ فرجی؛ عبدا...، خمسایبی؛ مریم، حیدری مکرر؛ محسن. بررسی میزان انگیزه تحصیلی و عوامل مرتبط با آن در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی زابل در سال ۱۳۸۸. *فصلنامه علمی پژوهشی رستمینه.* ۱۳۸۹؛ ۳(۳): ۱۲-۱۹.
2. Kavousipour S, Noorafshan A, Pourahmad S, Dehghani-Nazhvani A. Achievement motivation

- of motivational and demographic factors on performance in the medical course: A prospective study. *Med educ.* 1994;28(2):107-15.
24. Kutner NG, Brogan DR. The decision to enter medicine: Motivations, social support and discouragements for women. *Psychol Women Q.* 1980;5(2):341-57.
 25. Todisco J, Hayes S, Farnill D. Career motivations of male and female medical students. *Psychol Rep.* 1995;77(3 Pt 2):1199-202. Epub 1995/12/01. doi: 10.2466/pr0.1995.77.3f.1199. PubMed PMID: 8643783.
 26. Vaglum P, Wiers-Fenssen F, Ekeberg Ø. Motivation for medical school: the relationship to gender and specialty preferences in a nationwide sample. *Med Educ.* 1999;33:236-42.
 27. Marley J, Carman I. Selecting medical students: a case report of the need for change. *Med Educ.* 1999;33(6):455-9.
 28. Rolfe I, Ringland C, Pearson SA. Graduate entry to medical school? Testing some assumptions. *Med educ.* 2004;38(7):778-86.
 29. Millan LR, Azevedo RS, Rossi E, De Marco OLN, Millan MPB, Arruda PCVd. What is behind a student's choice for becoming a doctor? *Clinics.* 2005;60(2):143-50.
 30. Kusrkar R, Ten Cate TJ, Van Asperen M, Croiset G. Motivation as an independent and a dependent variable in medical education: a review of the literature. *Med teach.* 2011;33(5):e242-e62.
 32. Kusrkar R, Ten Cate TJ, Vos C, Westers P, Croiset G. How motivation affects academic performance: a structural equation modelling analysis. *Adv in Health Sci Educ.* 2013;18(1):57-69.
 - ed. Wadsworth; 2000. 406 p.
 15. Korman AK. *Organizational behavior.* 1st ed, editor. New Jersey: Englewood cliffs; 1991. 400 p.
 16. Edraki M, Abdoli R. The Relationship between Nursing Students' educational Satisfaction and their academic success. *Iranian journal of medical education.* 2011;11(1):32-9.
 17. Adhami A, JAVADI Y, HAGHDOUST A. Relationship between facilities and manpower or basic sciences departments and academic achievement or medical students in Kerman. *The J Qazvin Univ Med Sci.* 2002;6(2):56-63.
 18. Haerizadeh S, Asgharpour A, Noghani M, Miranvari A. Investigating the Impact of Student-Faculty Member Interactions on Students' educational Achievement. *Journal of Social Sciences.* 2009;6(1):27-51.
 19. Roudbari M, Asl Marz B. The academic progress of students in Zahedan University of Medical Sciences and its associated factors. *Strides in development of medical education.* 2011;7(2):147-52.
 20. Changizy Ashtyani S, Shamsi M, Mohammadbeygi A. Frequency of educational decline and some effective factors of student's opinion in Arak University of Medical Sciences, 2009. *J Arak Univ Med Sci.* 2010;12(4):24-33.
 21. Fadaei Z, ASHOURI A, HOOSHYARI Z, EZANLOO B. Path analysis of locus of control, symptoms of depression and suicidal ideation on academic achievement: the role of gender as moderator. *Journal of Fundamentals of Mental Health.* 2011;13(2):148-59.
 23. Price J, Williams G, Wiltshire E. Influence



- SN. The association between mental health and demographic factors with educational success in the students of Arak Universities. BUMS. 2010;12(1 suppl 1):118-24.
45. Najafipour S, Yektatalab S. The prevalence of depression among the students of Jahrom University of medical sciences and its relationship with academic failure. J of Jahrom Univ med sci. 2008;6(2):27-37.
46. KAMKARI K, KIOMARSI F, SHOKRZADEH S. The impacts of education stress on the motivation of the university students in Tehran. Journal of Modern Thoughts in Education. 2010;5(19):111-31.
48. Askari J. Assessment of risk factors of motivational deficiencies in university students from their viewpoints. Iranian journal of psychiatry and clinical psychology. 2006;11(4):455-62.
49. JEBRAEILY M, MOSAVEI VSJ, MIKAEILI P, SADATIAN R, AGHLMAND S. Evaluating the Influencing Factors of Educational Underachievement in Gifted and Talented Students of Urmia University of Medical Sciences. Future of Medical Education Journal. 2011;4(3):21-5.
51. Sarafynu EP. Health psychology. Tehran: Roshd; 2008. 339 p.
83. Roohi Gh AH, Bathai S. A, Shouri Bidgoli A. R, Badeleh M. T, Rahmani H. The relationship between self-efficacy and academic motivation among students of medical sciences. . Journal of Medical Education and Development. 2013;8(1):45-51.
33. Borracci RA, Pittaluga RD, RODRÍGUEZ JEÁ, Arribalzaga EB, CAMARGO RLP, Couto JL, et al. Factores asociados con el éxito académico de los estudiantes de medicina de la Universidad de Buenos Aires. Medicina (Buenos Aires). 2014;74(6):451-6.
34. Kusurkar R. Motivation in medical students: a PhD thesis report. Perspect Med Educ. 2012;1(3):155-7.
35. Burgess A, Ramsey-Stewart G. Elective anatomy by whole body dissection course: what motivates students? BMC medical education. 2014;14(1):272.
36. Hermans HJ. A questionnaire measure of achievement motivation. J Appl Psychol. 1970;54(4):353.
37. The literacy dictionary: the vocabulary of reading and writing. Newark: International Reading Association; 1995 ; p. 327.
40. Ogundokun M, Adeyemo D, editors. Emotional intelligence and academic achievement: The moderating influence of age, intrinsic and extrinsic motivation. The African Symposium. 2010;10(2):127-41.
41. Kusurkar R, Kruitwagen C, ten Cate O, Croiset G. Effects of age, gender and educational background on strength of motivation for medical school. Adv in Health Sci Educ. 2010;15(3):303-13.
42. Naderi H, Abdullah R, Aizan HT, Sharir J, Kumar V. Creativity, age and gender as predictors of academic achievement among undergraduate students. J Am Sci. 2009;5(5):101-12.
44. Ghamari F, MOHAMMAD BA, MOHAMMAD

Comparison of Academic Achievement of Shiraz Medical Students

Abdolreza Mahmoudi^{1*}, Fatemeh Mahmoudi², Mohammad Sadegh Mahmoudi³, Maryam Shamsai⁴

Abstract

Background and objective: One of the most important human motivations is motivation that leads to better performance and academic success and this shows itself to be excellent for the operating system. It is also one of the biggest educational problems that is being reduced. Only the present study was conducted to determine the status of academic achievement and the reasons for the decrease in this motivation in medical students of Shiraz University of Medical Sciences in various academic articles in the years 2020-2021. The relationship between this motivation and the variables of age, gender, educational level, residence status and marriage were also examined.

Methods and Materials: This descriptive-analytical study consists of two parts. In the first part, which is cross-sectional; As a sample, 323 students were selected by stratified random sampling method in several stages and the advanced standard was used as a data collection tool. The validity and reliability of this questionnaire was confirmed that its Cronbach's alpha coefficient was 0.84 and in our study was 0.81. Finally, the data were analyzed by SPSS software using descriptive and analytical statistics including independent t-test and one-way analysis of variance. In the qualitative part, 40 students who were motivated; They were selected using random sampling method and oral flood was asked by interview method and most of them answered that it was used in the section.

Results: The average of this motivation is equal to 81.7 with the exclusive standard is calculated as 9.03. Students with high motivation decreased from 151 (46.7%) and the number of students with high motivation decreased from 172 (53.3%). The results show a statistically significant relationship between the weight of this motivation with age (0.18), educational level (0.3) and status of influence (0.82), but with gender (0.003) and residence status (0.002). had a statistically significant difference.

Conclusion: According to the results, most students with a slight difference, high motivation that this is not entirely desirable and requires planned educational intervention. This motivation was in girls and other people in the absence of credibility. The main reasons for reducing this motivation include lack of internal motivation, lack of adequate and adequate leisure, economic problems, fear of future job, lack of proper teachers, insufficient attention to dignity, their breath and separation from their family. You suggest that educational systems pay attention to more motivating factors and provide appropriate solutions to overcome educational barriers.

Keywords: Motivation, Academic Achievement Motivation, Medical Students

1*. Corresponding Author, Research center of Quran, Hadith and medicine, Shiraz University of Medical Sciences, Shiraz, Iran
ar.mahmoudi313@yahoo.com

2. Ph.D in psychology, Faculty of Psychology and Educational Sciences, University of Alzahra, Tehran, Iran

3. Master of International Relationships, Mofid University, Qom, Iran.

4. Research center of Quran, Hadith and medicine, Shiraz University of Medical Sciences, Shiraz, Iran.